

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Nincs ingyen a fiesta

Csuda tudia, elhordják-e a díszlettörmeléket addigra, míg ezek a sorok nyilvánosságot kapnak, de akár elhordják, akár nem, a szabadtéri nyárnak visszavonhatatlanul vége. A hátsó büfésoron még habzik a csapolt sör, serceg a sült kolbász, de ma már ott is zárnak, s bár az alkotmányünnephez igazított fesztiválbúcsú előestéjén közreadtuk az első kézből adatokat, holmi informatív gyorsmérleg gyanánt, azért ártani nem árthat bepillantani néhány szám mögé, vállaltára fogni a statisztikát. A gyorsméréseket ugyanis rendszerint követi egy lassú: ezeknek a heteknek földadata elemezni, értékelni a történeteket. Nézzünk hát párat a számokból!

A Dóm téri lelátón hivatalosan 6 ezer 201 férőhely van, de idén előfordult, hogy szorongtak rajta többen is, divatba jöttek a pótszékek, ami nem túl szerencsés megoldás, hiszen közvetlenül mögöttük nem lehetett látni. Az öt bemutatóból 18 előadást terveztek, s noha egyet (a grúz népi együttes premierjét) elmosott az eső, ennyit meg is tartottak. A magyarokat: idén először belépőjegyes, nyilvános főpróbát is celebráltak, mint ismeretes, az *István, a király*-ból. Az összlátogatottság kilencvenezerhez közele, a fizető nézők száma egészen pontosan 85 ezer 681 volt — innen kellett 2 ezer 414 jegy árát visszatéríteni (a grúz táncosok félbe maradt bemutatója után). A 76,8 százalékos nézőtéri kihasználtság tulajdonképpen átlagosnak mondható — ilyen, vagy e körüli eredményeket regisztráltak az utóbbi években. Hanem a látogatottsági grafikon mutat rapszodikus mozgást. Az István hét előadására 45 ezer 743-an váltottak jegyet, többen, mint a másik négy premier 11 estére összesen — szemben a *Faust*-okkal, ahol három alkalommal sem jött ki egyetlen telt ház, az 5 ezer 219 néző 28 százalékos férőhely-kihasználtságot jelent.

Mit jelentenek ezek az adatok pénzben? Az állami dotációval együtt 19 és fél milliós bevétel az egyik rovaton — míg a kiadásokén 22 millió áll. Itt is csupán a fenti két darab előadásait szembesítve, kiderül — hogy beborul. Az István 4 millió 876 ezer forintot hozott a konyhára, ám kiadásai 6,5—7 millió közöttiek, míg a Faust bevétele mindössze 565 ezer forint, s kiadásaiából pusztán a tiszteldíjak 1 millió 780 ezret kószálnak. Az összbevételnek tehát az István 55,6 százalékát, a Faust 6,4 százalékát hozta, a többieké 10—13 százalék között mozog. A tervhez képest 2,7 milliós bevételi többlet inkább illúzió — a többletkiadások 5 millióra rúgnak. Mi került oly sokba az István-nál? A tiszteldíjakra 2 millió 750 ezret, a hangosításra (budapesti cég vállalta, a Fónix gmk) 820 ezret, a jelmezek, kellékek készítésére és kölcsönzésére 400 ezret, pirotechnikára 360 ezret fizettek ki, s az alumínium csövekre nem kevesebb, mint 800 ezret. Hiába szép hát a menyasszony, nincs ingyen a dísz, megkéri az árát. A fenti adatokból persze semminemű következtetés nem származhat a műsorpolitikára, nem is azzal a szándékkal tallóztuk. Valamely produkció ára és művészi hitele, színvonala közötti összefüggések egyébként is túl bonyolultak ahhoz, hogy elistetett konzekvenciák szülessenek. E helyt inkább csak annyit szögeznénk le, alaptalan vád az üzleti érzék hiányát emlegetni, amiért „csak” hét előadásra tervezték idén az István. Mint a fentiekből kiderül, még ez sem lehetett, nvesereséges az ország legnagyobb színházában.

Hiába, ilyen a kultúra természete. A Szegedi Ünnepi Hetek finánciális nveseresége másutt van — mert az *eszméi nveseresége* nyilvánvaló. Ezért vállalkozik rá immár több mint negvedszázada a város. Kitárulkozik, megmutatkozik országnak-világnak, bár ez utóbbit félve biggyeszenénk hozzá. Elég nekünk az ország is. A megint szokásosan nagy vendégjárás az üzletekben, boltokban, szálláshelyeken, a vendéglátásnak nyitotta ki a bukszát. Maradiunk csak a Dóm téren: nem forgalmazott rosszul a vendéglátó vállalat, legalábbis jobban a tavalyinál. 24 és fél százalékkal jobban. A hátsó büfésoron és a színespultnál 4 millió 32 ezer forint jött be, szemben a tavalyi 3 millió 239 ezerrel. A különbséget részint az árindex magyarázza, de érdekesebb összefüggések is kínálkoznak a vendégforgalom, és az éppen soros esti előadás között. Miként az Istvánra általában, úgy a büféforgalmára sem lehet panasz, a telt házak meghozták a magukat. Mégis, a vendéglátósok jobban örültek a Faustnak, ahol két szünetet is tartottak a felvonások között míg a rockopera egvvégteben ment, s inkább a lelátóról kiszorult, de a belépőmachinációkkal azért a térre bejutott drukkerok sétálgattak hátra szíverősítőért. Ime, az érem másik oldala.

Összességében mit mondhatnánk? A számok, adatok inkább csemegetni alkalmasak, leszámítva azt a lassan közhelyévé merevedő axiómát: a fiesta bizony sokba van. Az emelkedő anyagárak és egyéb költségek közepette egyre többre. Tiszteletet parancsoló tehát minden nemes vállalkozás, melynek nem szegi kedvét, melyet kitartóan tudnak szervezni, folyamatosan, igényesen. A Szegedi Ünnepi Hetek — fókuszában a változatlan népszerűségnek örvendő szabadtéri játékokkal — ilyen vállalkozás. Kiállta az idők próbáját, most már csak rajta múlik, meghallani is képes lesz-e az idők szavát. Műsorpolitikáját idén egészséges belső provokáció érte, s bár ezúttal szándékosan nem térünk ki művészeti kérdésekre, annyit azért szabadon ideírni: a következő évadokban valamiképpen számolni kell az idén történetekkel. Kivált, hogy jövőre visszaion az István. ...

Nikolényi István

Bányásznap ünnepség a kőolajkutatóknál Elismerések a kiváló munkáért

A Kőolajkutató Vállalat szegedi üzemének dolgozói tegnap, szombaton ünnepele-ték a bányásznapot a SZE-OL vízi telepén. Lehoczki József, az üzemi szakszervezeti bizottság titkára nyitotta meg az ünnepséget.

Török József, az MSZMP Szeged városi bizottságának első titkára mondott beszédet. A pártbizottság, a városi tanács és az SZMT nevében köszöntötte a bányászokat a 34. bányásznap alkalmából. Emlékeztetett arra, hogy 65 éve, 1919 szeptemberében gyilkos csendőrsortűz zúdult a jobb körülményekért tüntető tatabányai bányászokra.

A felszabadulás után az egyik első teendő volt a felszabadult ország ellátása fűtőanyaggal. Ez a szén-csata a bányászok hősiességét bizonyította, kiállásukat az új társadalom mellett. Közmegbecsülésnek örvendenek nálunk a bányászok. Áldozataikat együtt gyászolja az ország, a veszélyhelyzetekben a lakosság együtt aggódik velük.

Bár a bányászkiállítás úgy hangzik: jószerencsét, nem szabad a szerencsére bízni semmit. Mindent meg kell tenni azért, hogy az energiahordozók kitermelése ne követeljen áldozatokat. A bányásznap Szegeden ma már nem csak csatlakozás az országos ünnepeléshez, hanem saját bensőséges ünnepünk. A városi pártbizottság első titkára további sikeres munkát, kiemelkedő eredményeket kívánt az olajbányászoknak.

Ezt követően kitüntetések adtak át. Kiváló Bányász miniszteri kitüntetést kapott Budapestén Ocskó Ferenc főfűtőmester, Kiváló Munkáért miniszteri dicséretben részesült Szolnokon Labáth Ferenc villanyszerelő. A Bányász Szolgálati Érdemérem arany fokozatát kapta Budapestén Oláh Károly aggregátorkezelő. Suba Sándor, a kőolajkutató vállalat geofizikai osztályának vezetője adta át a Bányász Szolgálati Érdemérem arany fokozatát Nagy István motorkezelőnek és Margittai László díszlécsepernek.

A Bányász Szolgálati Érdemérem ezüst fokozatát tüntették ki: Plaukity Ferenc főfűtőmestert, Ranqli István főfűtőmestert, Gaborjáni János kapcsolót, Gadánecz József fűtőmestert, Moód István fűtőmestert, Dolí Miklós gépészeti üzemegység-vezetőt, dr. Csontos Szabolcs fő-díszlécseperet. Újvári Béláné adminisztrátort, Demeter Ferenc gépkecsvezetőt, Dobó István épkecsvezetőt, Szilágyi Sándor traktorvezetőt és Magyar Ernő előkészítési csoportvezetőt. Negyvenhatan kapták meg a Bányász-

Török József beszédét mondj

Az ünnepség résztvevőinek egy csoportja

ti Szolgálati Érdemérem bronz fokozatát.

A Bányamentő Szolgálati Oklevél I. fokozatát kapta: Plaukity Ferenc főfűtőmester; Gál Lajos fűtőmester; Újvári Béla főművevő és Csizmeg István főművevő. Szabó Sándor, a szegedi üzem vezetője 14 dolgozó-

nak adott át Kiváló Dolgozó kitüntetést.

Tegnap Orosháza Kiváló Bányász kitüntetését kapott az NKKV dolgozói közül Kriszka László és László Ferenc termelőmester. Kiváló Munkáért miniszteri dicséretben részesült Molnár János elektrolakatos.

„Autópálya” a föld alatt

Fenyőfőn — a hazai bauxitbányászat 1,5 milliárd forintos költséggel épülő, teljesen a jövő év végére befejeződő nagyberuházásán — új termelési és szociális létesítmények készültek el. Üzembe helyezték a központi raktárt, a mintalevételezőt és a laboratóriumot, s hamarosan készen lesz a bakonyszentlászlói bauxitfeldolgozórendszer. A föld alatt üzembe helyezték a robbanótóanyag raktárt, a kompresszor állomást, s két kilométer hosszan kiépült a bánya „autópálya”, amelyen nemcsak a speciális bányagépek, hanem a föld alatti követelményekhez átalakított IFA tehergépkocsik is biztonságosan, gyorsan közlekedhetnek. Az új bánya vágatait már csaknem négy kilométer hosszan kiépítették.

Az elkészülte után évi 650 ezer tonna bauxitot termelő bánya fenyőfői I. bányáuzeméből a tervezettnél 1 hónappal korábban — június elején — útnak indították az első bauxitszállítmányokat Almászfűzitőre, illetve a cseh-szlovákiai Ziarba. Almászfűzitőn megállapították, hogy a fenyőfői „vörös érc” kiváló minőségű, kedvező kémiai tulajdonságai miatt igen jól feldolgozható. Jelenleg — az északi bányamezőben végzik a fejtéselőkészítő munkákat, a vágatok kihajtását. Itt októberig kezdődik meg a termelés. Az év végéig Fenyőfőn százezer tonna bauxitot termelnek ki mélyműveléssel. A gazdag ásványkincs bányászásához a más bányákban alkalmazott szintnyalasztásos kamrafejtés nem lett volna megfelelő, ezért a Fejér megyei bauxitbányák vállalat új, tömbfejtes módszer kísérletezett ki: talpirányú jövesztést alkalmaznak.

Országos tanévnyitó

Dr. Köpeczi Béla beszéde Pécsen

Már pénteken délután elkezdődtek megyénkben a tanévnyitók. Tegnap, szombaton viszont „nagyüzem” volt: reggeltől estig tartottak ünnepségeket Csongrád megye általános és közép-jóki intézményeiben.

Országszerte számos felsőfokú tanintézetben, közép- és általános iskolában gyűltek össze a diákok, tanárok szombaton, hogy ünnepélyesen köszöntsék az

új tanévet. A pécsi Apáczai Csere János nevelési központban tartották meg az országos tanévnyitó ünnepséget.

A Himnusz elhangzása után Piti Zoltán, a városi tanács elnöke köszöntötte a résztvevőket, köztük Pécs és Baranya iskoláinak képviselőit. Majd Köpeczi Béla művelődési miniszter mondott ünnepi beszédet.

Előjáróban azt a kísérletet méltatta, amelyet a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem folytat a tanárképzés új formájának kialakításáért. Ennek során egy intézményben készítik fel az általános iskolák felső tagozatán és a középiskolákban tanítani szándékozó pedagógusokat. A pedagógus-hiánnyal kapcsolatos gondokról szólva hangsúlyozta: új intézmények kialakításával, a felvételi keretszám emelésével igyekeznek gondoskodni arról, hogy mindenhol szakmailag felkészült, hivatásukat szerető tanárok és tanítók oktassák és neveljék az ifjúságot. A pedagógusok élet- és munkakörülményeit javítandó a kor-

mány határozatot hozott a közoktatásban dolgozó tanítók, tanárok béreinek emeléséről. A szeptember elsejétől esedékes béremeléssel nem oldódott meg minden gond — mutatott rá a művelődési miniszter —, a továbbiakban napirenden kell tartani a felsőoktatásban is a pedagógusok és más oktatási dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását.

A gazdasági, a társadalmi és a politikai fejlődés szintjénél újabb és újabb követelményeket támaszt, ezért az oktatásban és a nevelésben folyamatos korszerűsítésre van szükség. A legfontosabb feladat a tartalmi munka megújítása az oktatás minden fokán. A közoktatásban ebben a tanévben bevezetik az összes új közismereti tantervet, és tan-könyvet, megkezdik a már kipróbált tantervek és tan-könyvek korrekcióját, s ezzel párhuzamosan egyes iskola-típusokban az ötnapos tanítási hét okozta túlterhelés csökkentését. Ugyancsak ebben az oktatási évben megvizsgálják az idegennyelvvel (Folytatás a 3. oldalon.)

Új régészeti leletek Gorsiumban

Gorsium, a hódító római katonák által 46—49-ben alapított római kori település idei feltárásánál újabb értékes leleteket hoztak felszínre a székesfehérvári István király Múzeum régészei. Hetven méter hosszan kibontották a város nyugati falait. A védművek viszonylag épen maradtak, s feltárásukkal újabb adatokkal gazdagodott Gorsium építészete-

nek története. Mint kiderült, a város falait 1,4 méter szélesre építették, s a talaj felett 20—60 centiméteres lábazzal erősítették meg. Gorsiumban az elmúlt években számos monumentális épület, hajdani palota maradványait bontották már ki. Az idén újabb nagyméretű feltárását kezdték meg.